

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Сучасні умови загострення конкурентної боротьби та зростання рівня нестабільності середовища ставлять особливий наголос на необхідності забезпечення ефективності та раціональності управлінських рішень. У свою чергу, виробничий потенціал є важливою складовою економічного потенціалу підприємства в цілому, що визначає його можливості до забезпечення максимально можливого обсягу випуску продукції відповідного рівня якості за існуючих умов внутрішнього та зовнішнього середовища. Ефективність формування та використання виробничого потенціалу визначають ефективність господарської діяльності підприємства в цілому, міру його успішності та конкурентоспроможності на ринку. Таким чином, раціональність та адекватність управлінських рішень у сфері забезпечення цілеспрямованого впливу на процеси формування та використання виробничого потенціалу є важливим засобом впливу на ефективність діяльності підприємства в цілому.

У свою чергу, раціональність управлінських рішень істотно залежить від належного інформаційного забезпечення. Важливою складовою інформаційного забезпечення управлінських рішень щодо виробничого потенціалу є дані щодо оцінки його стану та ефективності використання.

Питанням, пов'язаним із оцінкою ефективності використання виробничого потенціалу, присвячено значну кількість наукових досліджень. Зокрема, Т. А. Кулаковська та Ю. О. Цапенко пропонують методика визначення інтегрального показника ефективності використання виробничого потенціалу, виділяючи у його структурі технічну, матеріальну та кадрову складові [2]. В рамках кожної зі складових визначається система одиничних коефіцієнтів, які характеризують ту чи іншу складову виробничого потенціалу.

Л. А. Квятковська виділяє наступні компоненти виробничого потенціалу для цілей проведення оцінки ефективності його використання: фондова (основні засоби, оборотні активи), кадрова, фінансова та управлінська складові [1].

Ю. В. Тюленева та О. Л. Сичков оцінювання ефективності управління виробничим потенціалом проводять за наступними напрямками:

- оцінювання ефективності використання основних засобів;
- оцінювання витрат оборотних засобів;
- дослідження рівня рентабельності підприємства;
- визначення показників ділової активності [3].

Таким чином, у даному дослідженні оцінювання ефективності управління виробничим потенціалом розглядається на засадах системного підходу, що передбачає врахування впливу виробничого потенціалу на ефективність діяльності підприємства в цілому.

Комплексний підхід до структуризації виробничого потенціалу для потреб оцінювання його ефективності демонструють О. С. Хринюк та Т. І. Гримашевич, на думку яких, до основних компонентів виробничого потенціалу варто віднести наступні:

- потенціал необоротних ресурсів;
- потенціал оборотних засобів;
- трудовий потенціал;
- земельний потенціал;
- інформаційний потенціал;
- інвестиційний потенціал;
- інноваційний потенціал [4].

На основі узагальнення існуючих підходів, вважаємо за доцільне запропонувати проводити оцінку ефективності використання виробничого потенціалу у розрізі наступних його елементів:

- потенціал основних засобів;
- потенціал оборотних матеріальних активів;
- потенціал виробничого персоналу;
- потенціал виробничих нематеріальних ресурсів;
- потенціал фінансових ресурсів.

При цьому дослідження доцільно проводити за трьома ключовими напрямками: оцінка стану, руху та ефективності використання відповідно по кожній з ідентифікованих складових. Кожен з напрямів оцінювання кожної складової передбачає, у свою чергу, визначення системи показників з подальшим можливим їх зведенням в інтегральний показник.

Результати оцінки ефективності використання виробничого потенціалу слугують інформаційним підґрунтям для подальшого обґрунтування та прийняття рішень у визначеній сфері. Ретельно проведена оцінка та достовірні її результати надають можливість чітко визначити поточний стан та перспективи розвитку виробничого потенціалу підприємства.

Список літератури:

1. Квятковська Л. А. Формування оцінки ефективності виробничого потенціалу промислового підприємства з використанням збалансованої системи показників // Ефективна економіка. 2010. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
2. Кулаковська Т. А., Цапенко Ю. О. Удосконалення методики визначення рівня виробничого потенціалу підприємств // Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 13-2. С. 103-107.
3. Тюленєва Ю. В., Сичков О. Л. Оцінка ефективності управління виробничим потенціалом підприємства // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип. 5. С. 126-129.
4. Хринюк О. С., Гримашевич Т. І. Оцінка ефективності використання виробничого потенціалу підприємства // Ефективна економіка. 2018. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.